

Väljaandja:	Vabariigi Valitsus
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	02.05.2014
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	30.09.2019
Avaldamismärge:	RT I, 29.04.2014, 6

Pandivere ja Adavere-Põltsamaa nitraaditundliku ala kaitse-eeskiri¹

Vastu võetud 21.01.2003 nr 17
RT I 2003, 10, 49
jõustumine 01.07.2003

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
15.01.2009	RT I 2009, 7, 47	01.02.2009
24.04.2014	RT I, 29.04.2014, 3	02.05.2014

Määrus kehtestatakse «[Veeseaduse](#)» § 26³ lõike 2 alusel.

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Määruse reguleerimisala

Määrusega määratakse Pandivere ja Adavere-Põltsamaa nitraaditundlik ala, selle jagunemine Pandivere ja Adavere-Põltsamaa nitraaditundlikuks piirkonnaks ning nitraaditundliku ala piires asuvad kaitsmata põhjaveega pae- ja karstialad pinnakatte paksusega kuni 2 meetrit (edaspidi *kaitsmata põhjaveega ala*) ning kehtestatakse kitsenduste ulatus allikate ja karstilahtrite ümbruses ning kaitsmata põhjaveega aladel.

§ 2. Pandivere ja Adavere-Põltsamaa nitraaditundliku ala välispiir

(1) Pandivere ja Adavere-Põltsamaa nitraaditundliku ala piir kulgeb Valgejõe ja Tallinna–Narva raudtee lõikumiskohast mööda Tallinna–Narva raudteed kirdesse kuni Pärnu–Rakvere maanteeni, edasi mööda Pärnu–Rakvere maanteed põhja ja ida poole kuni Rakvere–Haljala maanteeni, sealt mööda Rakvere–Haljala maanteed põhja suunas kuni Selja jõeni, mööda Selja jõe allavoolu kuni Tallinna–Narva maanteeni, siis mööda Tallinna–Narva maanteed ida suunas kuni Rakvere–Kunda raudteeni. Mööda Rakvere–Kunda raudteed kulgeb piir kirdesse kuni Ubja–Kohala teeni. Ubja–Kohala tee on nitraaditundliku ala piiriks kuni Pikamäe kinnistuga piirneva kohaliku teeni. Edasi kulgeb piir piki nimetatud teed Kunda mõisa–Sämi maanteeni, siis Kunda mõisa–Sämi maanteed mööda 370 meetrit kagu (Kohala) suunas ning suundub sealt kirdesse piki Kohala pargi põhjaosa läbivat teed kuni Kunda jõeni. Edasi läheb piir mööda Kunda jõe ülesvoolu kuni Kulina–Roela teeni, mööda Kulina–Roela teed Rakvere–Luige maanteeni, mööda Rakvere–Luige maanteed Kapu–Rakke–Paasvere teeni ning mööda Kapu–Rakke–Paasvere teed Preedi jõeni.

Mööda Preedi jõe kulgeb piir allavoolu kuni lõikumiseni Järva-Jaani–Vägeva–Jõgeva maanteega. Järva-Jaani–Vägeva–Jõgeva maanteest kulgeb piir mööda Järvamaa ja Lääne-Virumaa vahelist piiri kuni lõikumiseni Endla maastikukaitseala põhjapiiriga, pöörab seda piiri mööda lääne suunas ja kulgeb kuni uue lõikumiseni Preedi jõega. Mööda Preedi ja Põltsamaa jõe allavoolu kulgeb nitraaditundliku ala piir Jõuküla kraavi Põltsamaa jõkke suubumise kohani. Edasi kulgeb nitraaditundliku ala piir kagu suunas mööda Jõuküla kraavi ülesvoolu kuni Tapiku turbaraba maaerialduse edelanurgani. Selle maaerialduse lõunapiiri mööda kulgeb nitraaditundliku ala piir kuni Tapiku turbaraba teeni, seda teed mööda Aidu–Kose–Uduküla teeni, pöörab siis nimetatud teed mööda põhja suunas ja kulgeb kuni Tapiku–Vägari teeni. Mööda Tapiku–Vägari teed kulgeb piir ida suunas kuni järsu teekäänakuni lõunasse. Siit kulgeb piir edasi ida suunas mööda metsasihti kuni Pajusi ja Jõgeva valla vahelise piirini. Mööda valla piiri kulgeb nitraaditundliku ala piir lõuna suunas kuni lõikumiseni Pedja jõega Härjanurme kalatiikide juures, kulgeb mööda Pedja jõe ülesvoolu ja keerab mööda valla piiri lõuna suunas, haarates nitraaditundliku ala piiridesse Härjanurme kalakasvatuse maad Puurmani vallas, kuni valla

piir lõikub uuesti Pedja jõega. Edasi kulgeb piir mööda Pedja jõge lõuna suunas kuni Roometi oja Pedja jõkke suubumise kohani, pöörab siis mööda Roometi oja idasse ja kulgeb seda oja mööda kuni valla piirini. Valla piiri mööda kulgeb nitraaditundliku ala piir edasi kuni Puurmani–Tõrve–Voldi teeni, pöörab siis seda teed mööda loodesse ja kulgeb kuni Laeva metskonna maakasutusüksuse piiripostini Puurmani Voldi teel. Siit kulgeb nitraaditundliku ala piir mööda Laeva metskonna maakasutuse läänepiiri kuni Tallinna–Tartu–Luhamaa maanteeni Altnurga küla juures. Tallinna–Tartu–Luhamaa maanteed mööda kulgeb piir edasi loode suunas kuni Saduküla teeristini, pöörab siis edelasse ja suundub Pikknurme metskonna kvartalite 158, 159 ja 168 piiri mööda kuni Pikknurme jõeni. Mööda Pikknurme jõge kulgeb nitraaditundliku ala piir lõuna suunas kuni Neanurme jõe Pikknurme jõkke suubumise kohani. Neanurme jõge mööda kulgeb nitraaditundliku ala piir lääne suunas kuni lõikumiseni Pikknurme–Umbusi teega, seda teed mööda kuni Umbusini, siit mööda Umbusi–Kamari Põltsamaa teed katastriüksuse 4:1:072 piiripunktini, siit edasi mööda nimetatud katastriüksuse lõunapiiri kuni lõikumiseni Annikvere peakraaviga. Edasi kulgeb nitraaditundliku ala piir mööda Annikvere peakraavi kuni Pikknurme metskonna maakasutusüksuse läänepiirini ja seda piiri mööda kuni Põltsamaa jõeni. Põltsamaa jõge mööda ülesvoolu kulgeb nitraaditundliku ala piir kuni Nõmavere peakraavi Põltsamaa jõkke suubumise kohani. Mööda Nõmavere peakraavi kulgeb nitraaditundliku ala piir lääne suunas kuni lõikumiseni Põltsamaa valla lõunapiiriga. Põltsamaa valla lõunapiiri mööda kulgeb nitraaditundliku ala piir kuni Navesti jõeni.

Sellest nitraaditundliku ala edelapoolseimast punktist pöörab piir põhja suunas ja kulgeb mööda Jõgeva ja Viljandi maakondade vahelist piiri kuni Tallinna–Tartu–Luhamaa maanteeni. Edasi kulgeb nitraaditundliku ala piir mööda Põltsamaa metskonna kvartalite 9, 10, 11 ja 12 lõunapiiri kuni Puduküla–Puiatu–Rutikvere maanteeni, seda maanteed mööda kirde suunas kuni lõikumiseni Pänurme jõega. Mööda Pänurme jõge kulgeb nitraaditundliku ala piir ülesvoolu kuni Koigi ja Imavere valla vahelise piiripunktini. Nende valdade vahelist piiri mööda kulgeb piir edasi loode suunas kuni Pätsuvere peakraavini, seda kraavi mööda kuni suubumiseni Neeva peakraavi.

Piki Neeva peakraavi jätkub piir allavoolu edela suunas kuni Koigi–Pänurme teeni, siis mööda Koigi–Pänurme teed kuni Kalevipoja ja Kiire ühistute vahelise piirini ja mööda seda lõunasse kuni Huuksi metskonna kvartalini 128. Edasi jätkub piir mööda Huuksi metskonna kvartalite 128 ja 127 kirdepiiri ning kvartalite 127 ja 131 läänepiiri kuni Koigi ja Imavere valla vahelise piirini ja mööda seda kuni Huuksi metskonna kvartalini 86. Seejärel kulgeb piir loode suunas piki Huuksi metskonna kvartalite 86, 81, 79, 77 ja 53 kirdepiire kuni Neeva peakraavini. Edasi jätkub piir mööda Neeva peakraavi lääne-kagu suunas Huuksi metskonna kvartali 28 idapiirini, sealt mööda kvartali 28 ida- ja põhjapiiri, mööda kvartali 27 põhja- ja läänepiiri kuni kvartali 26 kirdepiirini, mööda kvartalite 26 ja 22 kirdepiiri loode suunas kuni Prandi jõeni. Mööda Prandi jõge kulgeb piir ülesvoolu kuni Raba-Pahose 40a talu kagunurgani ja sellest punktist mööda mõttelist sirgjoont põhja-kirde suunas Purdi metskonna kvartali 158 lõunatipuni. Sealt jätkub piir mööda Purdi metskonna kvartali 158 ida- ja kirdepiiri kvartali 157 idapiirini, mööda kvartali 157 idapiiri põhja suunas kvartali 156 kagupiirini, mööda kvartali 156 kagu- ja kirdepiiri ning kvartali 154 kirdepiiri ja viimase mõttelist pikendust loode suunas sirgjooneliselt kuni Vodja jõeni.

Seejärel kulgeb piir mööda Vodja jõge ülesvoolu kuni Tallinna–Luhamaa maanteeni, mööda Tallinna–Luhamaa maanteed lääne ja põhja suunas kuni Pärnu–Rakvere maanteeni, edasi mööda Pärnu–Rakvere maanteed kirde suunas kuni Anna–Peetri teeni, mööda Anna–Peetri teed loodesse kuni Tallinna–Luhamaa maanteeni. Edasi jätkub piir mööda Tallinna–Luhamaa maanteed põhja ja loode suunas kuni Nõmme metskonna kvartali 54 idapiirini, edasi mööda Nõmme metskonna kvartalite 54 ja 49 idapiiri kuni Jägala jõeni. Sealt kulgeb piir mööda Jägala jõge ülesvoolu kuni Tammsaare metskonna kvartali 160 lõunanurgani; siis mööda Tammsaare metskonna kvartali 160 kagupiiri, kvartali 178 kagu- ja kirdepiiri, kvartali 160 kirde- ja loodepiiri, kvartalite 148, 141 ja 134 idapiiri, kvartalite 127, 128, 122 ja 116 kagupiiri ning kvartali 111 kagu- ja idapiiri kuni kvartali 111 põhjatipuni. Edasi jätkub piir mööda kvartali 111 põhjatippu ja Vetepere kraavi algust ühendavat mõttelist sirget Vetepere kraavini ja mööda seda kraavi kuni Ambla jõeni.

Mööda Ambla jõge kulgeb piir ülesvoolu kuni Käravete–Albu teeni, mööda Käravete–Albu teed kuni Kukevere teeni, edasi mööda Kukevere teed kuni Jänijõeni. Seejärel jätkub piir allavoolu mööda Jänijõge kuni Järva maakonna ja Harju maakonna piirini. Siis kulgeb piir itta mööda Järva maakonna ja Harju maakonna vahelist piiri ning jätkub mööda Lääne-Viru maakonna ja Harju maakonna vahelist piiri kuni Valgejõeni ja läheb mööda Valgejõge ülesvoolu kuni Tallinna–Narva raudteeni.

(2) Pandivere ja Adavere-Põltsamaa nitraaditundliku ala välispiiri kirjeldus on koostatud riigiettevõtte Eesti Maauuringud maakasutuskartide (möötkava 1:10 000), Eesti Metsakorralduskeskuse Koeru, Huuksi, Türi, Purdi, Nõmme, Tammsaare, Laeva, Põltsamaa ja Pikknurme metskonna 1989. aasta puistuplaanide (möötkava 1:20 000), kinnistatud talumaade osas maakatastri andmete alusel seisuga 1999. aasta september ja ülejäänud talumaade osas Katastri Ameti 1938. aasta skeemkaardi (möötkava 1:10 000) alusel.

(3) Pandivere ja Adavere-Põltsamaa nitraaditundliku ala ülevaatekaart on esitatud määruse lisas 1.

2. peatükk

KAITSMATA PÕHJAVEEGA ALAD JA NENDEL ALADEL KEHTIVAD KITSENDUSED NING

ALLIKATE JA KARSTILEHTRITE ASUKOHAD JA KITSENDUSTE ULATUS NENDE ÜMBRUSES

§ 3. Kaitsmata põhjaveega alad

Kaitsmata põhjaveega alade piirid on toodud Pandivere ja Adavere-Põltsamaa nitraaditundliku ala digitaalkaardil².

§ 4. Tegevuspiirangud kaitsmata põhjaveega aladel

Kaitsmata põhjaveega aladel ei tohi:

- 1) mineraalväetistega antav lämmastikukogus olla aastas üle 120 kg haritava maa ühe hektari kohta ning taliviljadele ja mitmeniitelistele rohumadele korraga antav lämmastikukogus olla aastas üle 80 kg haritava maa ühe hektari kohta;
- 2) pidada loomi üle 1 loomühiku haritava maa hektari kohta;
- 3) kasutada reoveeset.

§ 5. Allikad ja karstilehtrid

(1) Pandivere ja Adavere-Põltsamaa nitraaditundlikul alal asuvad allikad ja karstilehtrid on kantud keskkonnaregistrisse.²
[RT I, 29.04.2014, 3- jõust. 02.05.2014]

(2) Allikatest ja karstilehtritest eristatakse põhjavee taastumiseks olulisemad allikad ja karstialad (edaspidi *olulised allikad ja karstialad*), mis on järgmised:

- 1) Aniste-Einjärve karstijärv;
- 2) Assamalla luha karstijärv;
- 3) Järsi-Mängupealse-Aavere karstijärved;
- 4) Kilti mõisapargi allikad;
- 5) Varangu allikad;
- 6) Muru karstiala;
- 7) Tõrma-Karitsa-Jupri allikad ja karstiala;
- 8) Saksi karstijärved;
- 9) Mõdriku-Vetiku allikad;
- 10) Prandi allikad;
- 11) Kii gumõisa allikad;
- 12) Roosna-Alliku külmaallikad;
- 13) Esna pargi allikad;
- 14) Tudre karstijärved;
- 15) Lüsingu karstiala;
- 16) Jalgsema karstijärved;
- 17) Aidu karstiala;
- 18) Kalana karstiala;
- 19) Sopimetsa allikas;
- 20) Kalana dolomiidkarjääri lääneservas asuv allikas.

§ 6. Tegevuspiirangud allikate ja karstilehtrite ümbruses

(1) Allikate ja karstilehtrite ümbruses on 10 meetri ulatuses veepiirist või karstilehtri servast keelatud:

- 1) väetamine;
- 2) taimekaitsevahendite kasutamine;
- 3) sõnniku hoidmine sõnnikuaunas.

(2) Oluliste allikate ja karstilehtrite ümbruses on kuni 50 meetri ulatuses veepiirist või karstilehtri servast lisaks lõikes 1 kirjeldatud tegevustele keelatud:

- 1) maa kasutuse sihtotstarbe muutmine;
- 2) loodusliku rohumaa, metsa või soo ülesharimine;
- 3) vee kvaliteeti ohustavate ehitiste rajamine;
- 4) maavarade või maa-ainese kaevandamine;
- 5) heitvee pinnasesse juhtimine;
- 6) metsa lageraie;
- 7) kuivendussüsteemi ehitamine;
- 8) loomade matmiskohtade rajamine;
- 9) kalmistute rajamine.

(3) Karstilehtreid on keelatud:

- 1) risustada;
- 2) täita.

3. peatükk

RAKENDUSSÄTE

§ 7. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 1. juulil 2003. a.

¹91/676/EMÜ (EÜT L 375, 31.12.91, lk 1).

²Pandivere ja Adavere-Põltsamaa nitraaditundliku ala digitaalkaardiga ning allikate ja karstilehtrite ning kaitsmata põhjaveega alade asukohtaandmetega saab tutvuda maainfosüsteemis (www.maaamet.ee) ja keskkonnaregistris (register.keskkonnainfo.ee).
[RT I, 29.04.2014, 3- jõust. 02.05.2014]

Lisa 1 Pandivere ja Adavere-Põltsamaa nitraaditundlik ala
[RT I, 29.04.2014, 3- jõust. 02.05.2014]

Lisa 2 Pandivere ja Adavere-Põltsamaa nitraaditundliku ala Pandivere piirkonnas asuvate allikate nimekiri
[Kehtetu -RT I, 29.04.2014, 3- jõust. 02.05.2014]

Lisa 3 Pandivere ja Adavere-Põltsamaa nitraaditundliku ala Pandivere piirkonnas asuvate karstilehtrite nimekiri
[Kehtetu -RT I, 29.04.2014, 3- jõust. 02.05.2014]